

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
філологічний факультет

Кафедра зарубіжної літератури та теорії літератури

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
Історія зарубіжної літератури
обов'язкова

Освітньо-професійна програма Румунська мова та література.
Зарубіжна література
Спеціальність 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література
(румунська))
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
філологічний факультет
Мова навчання українська

Чернівці 2023 рік

Робоча програма навчальної дисципліни Історія зарубіжної літератури складена відповідно освітньо-професійної програми Румунська мова та література. Зарубіжна література, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 5 від «29» травня 2023 року).

Розробники:

А. В. Сажина – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури.

Викладачі:

А. В. Сажина – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури.

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури

Протокол № 1 від «28» серпня 2023 року

Завідувач кафедри Роман ДЗИК

Схвалено методичною радою філологічного факультету

Протокол № 1 від «31» серпня 2023 року

Голова методичної ради інституту / факультету Алла АНТОФІЙЧУК

© А. В. Сажина, 2023 рік

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою даного курсу є ознайомлення студентів зі специфікою розвитку західноєвропейської й американської літератури в ХІХ столітті й формування уявлення про романтичну й реалістичну естетику на матеріалі конкретних художніх творів. *Теоретичним завданням* навчального курсу є розширення уявлень про певний етап в історії розвитку національних літератур у контексті естетичних програм романтизму й реалізму.

Пререквізити: вивчення дисципліни ґрунтується на знаннях, здобутих під час опанування дисциплін вступ до літературознавства, історія зарубіжної літератури та шкільного курсу із зарубіжної літератури.

Результати навчання.

Навчальна дисципліна «Історія зарубіжної літератури» спрямована на забезпечення та засвоєння таких *загальних і спеціальних компетентностей:*

Загальні:

ЗК 2. Здатність використовувати державну мову в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні.

ЗК 4. Здатність використовувати знання іноземної мови в освітній діяльності.

ЗК 11. Здатність міжособистісної взаємодії з представниками інших професійних груп різного рівня.

Фахові:

ФК 1. Здатність до розуміння тенденцій, закономірностей, факторів і умов професійної діяльності у сфері освіти і виховання, її місця в системі наукового знання, державної гуманітарної політики.

ФК 4. Здатність орієнтуватися в румунському та світовому літературному процесі, розуміти еволюційний шлях світового літературознавства, використовувати знання здобутків світового письменства для формування національної свідомості, культури учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.

ФК 9. Здатність вільно користуватись спеціальною термінологією у галузі філологічних та педагогічних досліджень.

У результаті засвоєння змісту навчальної дисципліни студент має набути таких *програмних результатів:*

ПРН 1. Володіти програмним матеріалом з професійної діяльності в освітніх закладах, бути готовим до самоосвіти, самовиховання, самопізнання та саморозвитку, до підвищення професійної кваліфікації протягом життя, до організації власної навчальної діяльності.

ПРН 4. Уміти застосовувати професійний інструментарій, понятійно-категоріальний апарат при здійсненні професійної діяльності у сфері освіти і виховання.

ПРН 8. Знати основні тенденції розвитку і своєрідності румунського та світового літературного процесу, змісту естетичних теорій, методів, напрямів, стилів та жанрів.

ПРН 9. Уміти аналізувати ідейно-художній зміст літературних творів і творчість письменників у контексті актуальних вимог сучасного літературознавства.

ПРН 10. Уміти керувати власними думками, доступно та аргументовано пояснювати конкретні філологічні та педагогічні питання та власну точку зору.

Опис навчальної дисципліни

Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	4	3	90	30	15			45		екзамен

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Літературний процес XIX ст. Романтизм											
Тема 1.1. XIX ст. як культурна епоха. Історико-літературний процес XIX ст.: періодизація, ключові проблеми.	7	2	1			4						
Тема 1.2. Романтизм у Німеччині.	9	3	2			4						
Тема 1.3. Романтизм в Англії.	8	3	1			4						
Тема 1.4. Романтизм у Франції.	9	3	2			4						

Тема 1.5. Романтизм у США.	8	3	1			4						
Тема 1.6. Творчість найвидатніших представників польського романтизму.	6	1	1			4						
Разом за змістовим модулем 1	47	15	8			24						
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Реалізм у літературі Західної Європи та США. Натуралізм.											
Тема 2.1. Література Франції 30-60-х років XIX ст. Класичний реалізм у французькій літературі.	10	4	1			5						
Тема 2.2. Реалізм в Англії	11	4	2			5						
Тема 2.3. «Дамський реалізм»	11	4	2			5						
Тема 2.4. Література США 30-60 р. XIX ст.	11	3	2			6						
Разом за змістовим модулем 2	43	15	7			21						
Усього годин:	90	30	15			45						
Підсумкова форма контролю	залік											

Тематика лекційних занять з переліком питань

№ теми	Назва теми
1.1	XIX ст. як культурна епоха. Історико-літературний процес XIX ст.: періодизація, ключові проблеми. <i>ПЛАН</i> Характеристика XIX століття як доби змін. Основні культурні та суспільно-політичні тенденції. Періодизація літературного процесу XIX століття. Епоха романтизму (хронологічні рамки, динаміка розвитку, причини й умови виникнення, формування; новий тип особистості; специфіка нового світосприймання, основні романтичні парадигми)
1.2	Романтизм у Німеччині.

	ПЛАН Німецький романтизм – естетична революція. Світове значення німецького романтизму. Періодизація. Творчий метод Г. фон Клейста. Новаторство Г. фон Клейста–драматурга. Життєвий і творчий шлях Е. Т. А. Гофмана. Новаторство у сфері романтичної пози. Романтичний двосвіт. Німецька романтична поезія. Г. Гейне – видатний поет і мислитель. «Книга пісень» (структура, ідейний зміст, характер романтизму, особливості поетики).
1.3	Романтизм в Англії. ПЛАН Англійська романтична поезія. Творчість поетів-лейкістів. Життєвий і творчий шлях Байрона: «байронізм», «байронічний герой»; основні мотиви лірики; ліро-епічна поема. Творчість П. Б. Шеллі. Мотиви лірики. Лірична драма «Звільнений Прометей». Творчість В. Скотта. Вплив В. Скотта на розвиток історичного роману.
1.4	Романтизм у Франції. ПЛАН Специфіка та періодизація французького романтизму. Теоретики французького романтизму. Естетика раннього французького романтизму. Літературна діяльність Ж. де Сталь. Літературна специфіка трактату Р. де Шатобріана „Геній християнства”. Романтичний тип шатобріанівського героя. Життєвий і творчий шлях А. де Мюссе. Роман „Сповідь сина століття”. Своєрідність романістики Жорж Санд. В.Гюго як теоретик романтизму. Поет, драматург, романіст.
1.5	Романтизм у США. ПЛАН Своєрідність американського романтизму. В. Ірвінг – перший американський романтик. Творчість Е. По. Основні досягнення Е.По-новеліста. Творчість Н. Готорна. Багатоплановий роман Г. Мелвілла «Мобі Дік».
1.6	Творчість найвидатніших представників польського романтизму. ПЛАН Передумови виникнення польського романтизму. Своєрідність розвитку романтизму в Польщі. Життєвий і творчий шлях А.Міцкевича. Творчість Ю.Словацького
2.1	Література Франції 30-60-х років XIX ст. Класичний реалізм у французькій літературі. ПЛАН Класичний реалізм як метод і напрям. Особливості французького реалізму. Творчість Стендаля. Місце О. де Бальзака в розвитку французької реалістичної прози. П. Меріме – основоположник реалістичної новели.
2.2	Реалізм в Англії. ПЛАН Основні етапи розвитку англійської реалістичної прози XIX ст. Поняття «вікторіанства». Специфіка «вікторіанського» роману. Творчість Ч.Дікенса. Основні етапи творчості (від роману-виховання до соціально-психологічного, філософського роману).

	Специфіка творчого методу У. Теккерея: погляд на історію, тема снобізму, іронія. Роман У. Теккерея «Ярмарок суєти» як «роман без героя»: проблематика, образи та характери.
2.3	«Дамський» реалізм. <i>ПЛАН</i> «Дамський реалізм» в Англії. Джейн Остін – предтеча реалізму в англійській літературі Творчість сестер Бронте. Роман Е. Гаскелл «Кренфорд»: проблематика, система образів, тоpos провінції. Роль творчості Дж. Еліот в англійській літературі. Актуальність сюжету роману «Млин на Флосі». Типове та індивідуальне у характерах героїв.
2.4	Література США 30-60 р. XIX ст. <i>ПЛАН</i> Загальна характеристика літератури США другої третини XIX ст. Філософська течія трансценденталізму: витоки, характерні риси, представники. Волт Вітмен – поет-трансценденталіст. Література аболіціонізму. Творчість Г. Бічер-Стоу. Характерні ознаки американського реалізму.

Тематика практичних занять з переліком питань

№	Назва теми
1.1	XIX століття: історико-культурна ситуація. Доба романтизму в культурі та літературі. <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді.</i> Хронологічні межі XIX століття як історико-культурної епохи. Основні риси духовного життя XIX століття. Вплив науки та технічного прогресу на культуру та літературу XIX століття. Основні напрями європейської та американської літератури XIX століття.
1.2	Німецький романтизм <i>Види роботи: усні та письмові відповіді, тестування, літературні диктанти, творчі завдання.</i> Німецький романтизм – естетична революція. Світове значення німецького романтизму. Періодизація Естетичні позиції й художня практика Єнської групи романтиків. Типологічні паралелі у живописі та літературі німецького романтизму. Причини та передумови виникнення романтизму (за А. Шлегелем) Творчість Новаліса. Шлях до себе в романі Новаліса як вираз романтичної філософії. Гейдельберзька школа романтиків: захоплення фольклором, розуміння історії. Казки братів Грімм: моральні цінності, характеристика образів, антитези. Особливості зображення предметного світу, народні повір'я, казкові й міфічні образи у повісті «Ізабелла Єгипетська...». К. Brentano як зачинатель романтичної поезії нового типу. Тематично-емоційний діапазон ліричної поезії Brentano. Творчий метод Г. фон Клейста. Специфіка новелістики Г. фон Клейста. Новаторство Г. фон Клейста–драматурга. «Розбитий глечик». Специфіка творчого методу Е. Т. А. Гофмана. Жанр новели-казки у Е. Т. А. Гофмана. «Золотий горнець» та «Малюк Цахес»: двосвіт, фантастичне, іронія, сатира. Німецька романтична поезія. Г. Гейне – видатний поет і мислитель. «Книга пісень» (структура, ідейний зміст, характер романтизму, особливості поетики).
1.3	Англійський романтизм.

	<i>Види роботи: усні та письмові відповіді, тестування, літературні диктанти, творчі завдання.</i> Англійська романтична поезія. Основні досягнення поетів «озерної школи». Поетизація образу природи у ліриці Дж. Кітса. Лірика Байрона. Сутність понять «байронічний герой» й «байронізм». «Паломництво Чайльд-Гарольда». Філософські драми Д. Байрона. «Каїн» Україна у поемі Дж. Н. Г. Байрона «Мазепа» Творчість П. Б. Шеллі. Мотиви лірики. Трансформація античного міфу в ліричній драмі «Звільнений Прометей». Історичний роман В. Скотта. Основні цикли романів В. Скотта. Роман В. Скотта «Айвенго» як історичний роман: історія і художній вимисел, головні образи-персонажі, засоби створення історичного колориту.
1.4	Французький романтизм. <i>Види роботи: усні та письмові відповіді, тестування, літературні диктанти, творчі завдання.</i> Специфіка та періодизація французького романтизму. Поетична творчість В. Гюго: мотиви лірики, реформа французької поезії. В. Гюго як теоретик романтизму. Маніфест французького романтизму – «Передмова до драми „Кромвель”». Роман В. Гюго «Собор Паризької Богоматері» у контексті шукань романтичної прози.
1.5	Американський романтизм. <i>Види роботи: усні та письмові відповіді, тестування, літературні диктанти, творчі завдання.</i> Своєрідність американського романтизму. Новелістика В. Ірвінга. Романтичний топос новел письменника. Е. По: теоретична праця „Філософія творчості”. Лірика Е. По: мотиви, засоби творення образу. Новелістика Е. По. Проблеми духовності і моралі у романі Н. Готорна «Червона літера». Філософський роман Г. Мелвілла «Мобі Дік». Проблема зла і її художнє вирішення.
1.6	Польський романтизм. <i>Види роботи: усні та письмові відповіді.</i> Своєрідність розвитку романтизму в Польщі. Адам Міцкевич як символ національної своєрідності, гідності польського народу. «Кримські сонети» А. Міцкевича як романтичний ліричний цикл.
2.1	Французький реалізм. <i>Види роботи: усні та письмові відповіді, тестування, літературні диктанти, творчі завдання.</i> Світоглядні та естетичні принципи Стендаля. Трактат «Расін і Шекспір». Італійська тема у творчості Ф. Стендаля. Новела «Ваніна Ваніні» Роман Стендаля «Червоне й чорне» (своєрідність жанру, ідейний зміст, особливості психологізму). Повість О. де Бальзака «Гобсек»: тема влади і золота, характеристика головних образів, філософський зміст. «Екзотичні» новели П. Меріме, концепція людини та суспільства в них («Маттео Фальконе», «Кармен»).
2.2	Англійський реалізм. <i>Види роботи: усні та письмові відповіді, тестування, літературні диктанти, творчі завдання.</i> Ідея згубності людської пихи у романі Ч. Дікенса «Домбі і син».

	Сенс назви роману Ч. Дікенса «Домбі і син» і його реалізація в системі образів. Проблема виховання в романі Ч. Дікенса. Жанр різдвяного оповідання у Ч. Дікенса. Збірка «Різдвяні оповідання» – розповідь про духовне переродження героїв. Гуманістичні тенденції та їх утілення у повісті Ч. Дікенса «Різдвяна пісня у прозі».
2.3	Творчість сестер Бронте у контексті т.зв. «дамського» реалізму. <i>Види роботи: усні та письмові відповіді, тестування, літературні диктанти, творчі завдання.</i> Вирішення духовно-моральних проблем епохи в романі Ш. Бронте «Джейн Ейр». Риси естетики романтизму і реалізму в «Буремному перевалі» Е. Бронте, тема гріха і покарання у романі.
2.4	Американська література 30-60-х років. <i>Види роботи: усні та письмові відповіді, тестування, літературні диктанти, творчі завдання.</i> Волт Вітмен – поет-трансценденталіст. «Пісня про себе» як центральна поема збірки «Листя трави» – свідчення космічності, епічності, всеосяжності поетичного світобачення Вітмена. Вітменівські «каталоги». Верлібр. Тема рабства і торгівлі людьми в романі Г. Бічер-Стоу «Хатина дядька Тома».

Завдання для самостійної роботи студентів

№ теми	Завдання
1.1	<i>Законспектувати основні тези з теми «XIX ст. як культурна епоха»:</i> - тенденції соціального і наукового розвитку. - промислова, науково-технічна і соціальні революції. - основні суспільно-політичні рухи і напрями. - філософські течії - розвиток інших видів мистецтва у XIX ст.
1.2.	<i>Опрацювати «Фрагменти» Ф. Шлегеля.</i> <i>Ознайомитися з творчістю Новаліса, дати відповідь на запитання:</i> - «Романтичною робінзонадою» назвав В.І.Грешних роман Новаліса «Генріх фон Офтердінген». Як слід розуміти це визначення? - Н.Я.Берковський, аналізуючи композицію роману Новаліса «Генріх фон Офтердінген», пропонує термін «біокомпозиція». Доведіть його правомірність і точність. <i>Прочитати та проаналізувати «Казку про Трояндожку та Гіацинта», дати відповіді на запитання:</i> - Гіацинт як романтичний герой. - Символічні образи, їх значення. - Хронотоп казки. - Значення сну і змістовий висновок казки. <i>Ознайомитися із баладою Клеменса Брентано «На Рейні в Бахарасі», підготувати інформацію про художні інтерпретації образу Лорелай.</i> <i>Прочитати та проаналізувати комедію Клейста «Розбитий глек». Дати відповіді на запитання:</i> - Історія написання та постановки п'єси. - Тема і проблематика. Актуальність. - Жанрова своєрідність. - Інформативність імен головних героїв. - Українські переклади. <i>Прочитати повість-казку Е.Т.А.Гофмана «Золотий горнець», дати відповіді на запитання:</i>

- Семантика назви
 - Авторське визначення жанру (підзаголовок). Його значення.
 - Чи показана у творі реальність?
 - У якому місті відбуваються основні події?
 - Що відомо про головного героя твору Анзельма?
 - Образ читача у творі.
 - Коли відбувається зустріч читача з героєм?
 - Знайдіть портрет героя. Яким постає він в уяві читача?
 - Схарактеризуйте риси вдачі головного героя.
 - Про що мріяв Анзельм?
 - Що змінило його життя Анзельма?
 - Які особливі здібності мав студент Анзельм?
 - Ланцюжок сюжетної лінії твору.
 - Подумайте, чому Анзельм досяг щастя
 - Чому героїв перенесли в Атлантиду?
 - Як ви розумієте останні слова твору: «І взагалі, хіба ж Анзельмове щастя – щось інше, як не життя в поезії, якій відкривається найглибша таємниця природи – священна єдність усіх речей?»?
 - Що в казці є символом щастя?
- Прочитати повість-казку Е.Т.А.Гофмана «Крихітка Цахес на прізвисько Цинобер», дати відповіді на запитання:*
- Пориньмо в химерну гру чародійних сил, які населяють повість-казку. Які ці чародійні сили вплинули на Цинобера?
 - Як Цахес просувався на службі?
 - У чому потворність Цахеса?
 - Чому духовної потворності не помічають ті, хто оточує Цахеса?
 - Коли всі побачили потворність Цинобера?
 - А чому Бальтазар не підвладний чарам золотих волосин?
 - Як Бальтазар ставиться до природи?
 - Яким є ставлення Бальтазара до лекції університетського професора Моша Терпіна? Чому?
 - Які ще риси характеру Бальтазара впадають у вічі?
 - Що, на думку автора, є найбільшим багатством людини?
 - Бальтазар – улюблений образ Гофмана, однак він позначений легкою авторською іронією. У чому вона проявляється?
 - Де відбуваються події, зображенні у творі? Що можна сказати про життя князівства та його мешканців?
 - Кого з персонажів твору можна віднести до філістерів?
 - Актуальність твору сьогодні.
- Прочитати та проаналізувати вірші Г.Гейне, дати відповіді на запитання:*
- «Не знаю, що сталося зо мною...»:
- Як на вірші позначилось захоплення Гейне фольклором?
 - Який жанр твору?
 - Який настрій твору?
 - Головні образи твору. Їх символіка.
 - Віршований розмір і спосіб римування.
 - Які художні засоби використовує автор?
 - Запропонуйте свою інтерпретацію історії Лорелей.
- «Коли розлучаються двоє...»:
- Настрій вірша.
 - Якими художніми прийомами користується автор?
 - Текст цього твору в перекладі Максима Славінського зацікавив Миколу Лисенка. Так у 1893 році народився чудовий романс, який набув слави істинно народної пісні.

	- https://www.youtube.com/watch?v=4M5YCTKkfQY - Чим, на вашу думку, вірш «Коли розлучаються двоє» близький українській ментальності? «На півночі кедр одинокий»: - Тема та ідея вірша - Художні засоби - Порівняльний аналіз перекладів. - Доведіть, що вірш «На півночі кедр одинокий» належить до романтичної лірики.
1.3	Прочитати поезії В. Вордсворта «Нас семеро». «До прекрасного», дати відповіді на запитання: - Тема та ідея вірша - Жанр твору - Художні засоби Прочитати поему С. Колріджа «Про старого мореплавця», дати відповіді на запитання: - Сюжетно-композиційні особливості поеми - Функція прозового коментаря в поемі - Образна система твору. Образ Life-in-Death. - Символіка поеми. Здійснити цілісний аналіз поетичних творів Д.Г.Байрона «Мій дух, як ніч». «Прометей». «Хотів би жити знов у горах». «Коли сниться мені, що ти любиш мене». Прочитати поему Байрона «Паломництво Чайльд Гарольда». Відповісти на запитання та виконати завдання: - Проблема особистості і її зіткнення із суспільством. - Ставлення Чайльд Гарольда до визвольної боротьби народів. - Узагальнюючий образ героя. - Тема природи і мистецтва у поемі. - Ідейно-художнє новаторство поеми. - Значення назви - Складіть сенкан за поемою «Паломництво Чайльд Гарольда» Прочитати роман В. Скотта «Айвенго». Підготувати розгорнуті відповіді на запитання: - Історична основа роману. - Персоносфера твору. - Втілення найкращих рис народу в образах Вамби і Гурта, розбійників Робін Гуда. - Річард І – ідеалізований герой автора. - Айвенго – шляхетний лицар. - Жіночі образи в романі. - Сюжетні лінії. - Проблематика та ідейний зміст.
1.4	Ознайомитися та законспектувати ключові тези «Передмови до драми “Кромвель”» В. Гюго. Прочитати вірш В. Гюго «Як у ставках, що снять в гущавині лісній», дати відповідь на запитання: - Поміркуйте й поясніть, як у наведений поезії відображена сутність творчого методу В.Гюго. - Ідея вірша. - Художні засоби. Прочитати роман В. Гюго «Собор Паризької Богоматері», підготувати розгорнуті відповіді на запитання:

	- Історія написання і проблематика роману. - Персоносфера роману. - Композиційна роль образу Собору Паризької Богоматері. - Образ Квазімодо. Історія його взаємин з Есмеральдою. - Антиклерикальна ідея роману (Клод Фролло). - Тема народу в романі.
1.5	<i>Ознайомитися з працею Е. По «Філософія творчості».</i> <i>Прочитати та проаналізувати вірш Е. По «Крук».</i> <i>Прочитати новели В. Ірвінга «Ріп Ван Вінкль», «Сонна лощина».</i> <i>Прочитати новели Е. По «Маска Червоної смерті», «Чорний кіт», «Вбивство на вулиці Морґ», «Золотий жук».</i> <i>Підготувати презентацію (мультимедійна презентація, буклет, постер, буктрейлер тощо) за однією новелою (на вибір)</i> <i>Прочитати роман Н.Готорна «Червона літера». Дати розгорнуті відповіді на запитання:</i> - Тема, ідея, проблематика твору - Персоносфера - Сюжет - Символіка твору <i>Прочитати роман Г. Мелвіла «Мобі Дік». Написати есе на одну з тем:</i> • Одержимість і її руйнівна сила: капітан Ахав як трагічний герой – Як особисті амбіції та прагнення до помсти формують характер Ахава? – Чи є його боротьба з білим китом символом більшого екзистенційного конфлікту? – Як роман демонструє наслідки фанатичної одержимості? • Природа як ворожа сила або дзеркало людської душі? – Як океан і Мобі Дік зображуються у романі: як реальні чи символічні явища? – Яку роль відіграє природа у світогляді головних героїв? – Чи є білий кит абсолютним злом, чи це лише проекція людських страхів і бажань? • Пошук сенсу у хаотичному світі: філософські виміри роману – Як у творі поєднуються елементи релігії, містики та наукового знання? – Чи можна вважати роман алегорією пошуку істини? – Яким є ставлення Ізмаїла до світу і як воно змінюється протягом роману?
1.6	<i>Ознайомитися з ключовими творами А. Міцкевича: «Акерманські степи», «Буря», «Гробниця Потоцької», «Пілігрим».</i> <i>Здійснити цілісний ідейно-художній аналіз творів.</i>
2.1.	<i>Ознайомитися з ключовими тезами теоретичної праці Стендаля «Расін і Шекспір».</i> <i>Прочитати новелу Стендаля «Ваніна Ваніні». Поміркуйте, які риси романтизму та реалізму притаманні новелі.</i> <i>Прочитати роман Стендаля «Червоне й чорне». Дати відповіді на запитання та виконати завдання:</i> - Історія написання роману. - Символічний зміст назви твору. - Проблематика твору. - Життєві істини Сореля та їхній вплив на формування характеру героя. - Художній метод Стендаля <i>Заповнити анкету від імені головного героя роману (Жульєн Сорель, пані де Реналь, Матильда де Ла-Моль) та дати його цитатну характеристику:</i> 1. Ваше прізвище та ім'я. 2. Вік. 3. Де ви живете?

	4. Соціальний статус (походження). 5. Зовнішність. 6. Яку освіту та виховання отримав (ла)? 7. Хто є Вашими друзями, знайомими? 8. Про що мрієте, до чого прагнете? 9. Кого вважаєте зразком для наслідування? 10. Які стосунки пов'язують Вас із іншими головними героями роману? 11. Ваші головні, на вашу думку, позитивні і негативні риси характеру. 12. Що чекає на вас у фіналі роману? <i>Прочитати роман О. де Бальзака «Шагренева шкіра». Написати есе на тему «Фатальна влада бажань: свобода чи приреченість?»:</i> – Як у романі поєднуються мотиви реалізму та філософської алегорії? – Чи справді головний герой отримав дар чи це було прокляття? – Як Бальзак через образ шагреневої шкіри розкриває тему людських пристрастей і неминучості долі? <i>Прочитати повість О. де Бальзака «Гобсек». Підготувати розгорнуті відповіді на запитання та виконати завдання:</i> - «Людська комедія» О. де Бальзака і місце в ній повісті «Гобсек». - «Гобсек» – діагностика хвороби суспільства, стосунки в якому базуються на грошах. Особливості композиції твору. - Гобсек – скнара, Гобсек – філософ. Причини деградації особистості Гобсека. - Образи протилежного плану, їх зв'язок з головним героєм. - Гобсек, Чічиков, Пузир... спільність героїв, їхнє життєве кредо. - Дайте тлумачення поняттям: лихвар; деградація; вексель. - Складіть схему «Етапи деградації особистості Гобсека». - Складіть цитатну таблицю для характеристики головного героя. - Подумайте, яка кольорова гама повісті? Як вона відображає авторське ставлення до головного героя твору? <i>Прочитати новели П.Меріме «Маттео Фальконе», «Кармен». Підготувати розгорнуті відповіді на запитання:</i> - Романтизм і реалізм в «екзотичних» новелах П. Меріме. - Відмінності в зображенні виняткових, «екзотичних» героїв романтиками і Меріме (порівняйте образи Есмеральди і Кармен). Образ Кармен у світовому мистецтві. <i>Творче завдання: підготувати рекламу однієї новели П. Меріме (за вибором).</i>
2.2.	<i>Прочитати та проаналізувати оповідання Ч. Дікенса «Різдвяна пісня в прозі». Дати розгорнуту відповідь на запитання:</i> - Знедолене життя родини Кретчитів. - Подорож Скруджа в річну ніч у часі та просторі як можливість досягнути своє життя. - Деградація особистості Скруджа, її причини. - Реальне та фантастичне у повісті. - Жанрово-стильові особливості. <i>Прочитати роман Ч. Дікенса «Домбі і син». Дати відповідь на запитання:</i> - Проблематика роману «Домбі і син». - Система образів. Життєві причини і мета: Домбі; Флоренс і Поль Домбі; Уолтер Гей і капітан Катль; Каркер і Едіт. - Роль щасливої кінцівки в поетиці роману Ч. Дікенса. <i>Написати есе на тему: «Батьківська любов і влада грошей: що важливіше для щастя?»:</i> – Як Ч. Дікенс зображує проблему сімейних стосунків у вікторіанському суспільстві? – Чому містер Домбі не зміг побачити справжні людські цінності? – Які уроки можна винести з історії родини Домбі для сучасного суспільства?

2.3.	<i>Прочитати роман Ш. Бронте «Джен Ейр». Дати відповідь на запитання та виконати завдання:</i> - Як ставилась до Джейн Ейр міс Рід? (1-2 приклади з тексту) - Куди відправила тітку за порадою аптекаря свою племінницю Джейн Ейр після пригоди у червоній кімнаті? - Хто така Елен Бернс? Яка доля її спіткала? - Яке покарання чекало на Джейн у Ловудській школі, після того, як у неї з рук випала грифельна дощечка? Хто з вихованок школи підтримав її після цього покарання? - Як ви розумієте слова Джейн Ейр? Чи можна погодитись з цим висловлюванням? «Коли вас ні за що вдарять, Ми теж повинні вдарити... І то вдарити щосили, Щоб нікому не кортіло нас бити» - Як Джейн Ейр потрапила у Торнфілд? - Коли вперше і при яких обставинах Джейн Ейр побачила містера Рочестера? - Поміркуйте, чому у маленьку непривабливу Джейн закохався джентельмен Рочестер із старовинного аристократичного роду? Які риси характеру гувернантки його привабили? - Яким чином містер Рочестер намагається викликати ревності у Джейн Ейр? - Чому вінчання Рочестера та Джейн Ейр не відбулося? - Яка трагедія все ж таки єднає Едварда Рочестера та Джейн Ейр? - «...коли я бідна, непоказна, проста й маленька, то я не маю ні душі, ні серця?... Ви помиляєтесь!.. Я маю таку саму душу, як і ви...І таке саме серце!» Що хотіла сказати цими словами Джейн Ейр? Як ви розумієте це висловлювання? <i>Прочитати роман Е. Бронте «Грозвий перевал», дати відповідь на запитання:</i> - Функції образу-оповідача. - Поєднання романтичних і реалістичних рис в системі образів, характеристики персонажів та описі місця дії. - Функція містики в романі.
2.4.	Література США 30-60 р. XIX ст. <i>Ознайомитися з ключовими творами американської літератури другої третини XIX ст: В. Вітмен «Пісня про себе»; Г. Бічер-Стоу «Хатина дядька Тома». Дати розгорнуті відповіді на запитання:</i> - Розкажіть про погляди Г. Бічер-Стоу та її перші літературні дослід. - Які причини появи роману «Хатина дядька Тома»? - У чому полягає зв'язок проблематики і сюжету роману? - Як реалізуються ідеї аболіціонізму в романі? - Охарактеризуйте сентиментальність і гумор у творі. - У чому своєрідність роману Бічер-Стоу у вирішенні проблеми «місцевого колориту» у порівнянні з іншими творами американської літератури? - Розкажіть про специфіку світогляду і поетики В. Вітмена. - Поясніть сенс назви збірки «Листя трави». - Як відобразилось у творчості Уїтмена його уявлення про єдність всього живого світу і зв'язку душі і тіла? - Яким чином вирішується тема війни і єдності всіх людей у віршах Вітмена? - У чому сенс і особливості поетики «Пісні про себе»? - Чи можна назвати Вітмена поетом-новатором і поетом-мислителем?

Методи навчання

У роботі використовуємо словесні, наочні та практичні методи навчання, зокрема: лекцію, пояснення, розповідь, бесіду, спостереження, ілюстрацію, демонстрацію.

За характером пізнавальної діяльності здобувача освіти застосовуємо інформаційно-рецептивний, репродуктивний, проблемний, евристичний, дослідний методи.

Система контролю та оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється відповідно до принципів об'єктивності, прозорості та комплексного підходу. Контроль знань проводиться у формі поточного, модульного та підсумкового оцінювання.

1. Поточний контроль здійснюється під час навчальних занять і включає:

- активну участь у семінарах та дискусіях;
- виконання практичних завдань, аналізу текстів;
- підготовку та презентацію рефератів, есе, творчих робіт;
- тестові завдання та експрес-опитування.

2. Модульний контроль передбачає перевірку засвоєння основних тем курсу шляхом виконання комплексних завдань.

3. Підсумкове оцінювання проводиться у формі іспиту. Воно включає:

- усну співбесіду за основними питаннями курсу;
- усну співбесіду за прочитаними художніми творами.

Критерії оцінювання враховують: повноту і точність відповідей, уміння аналізувати літературні тексти, обґрунтованість суджень, логічність викладу та використання літературознавчої термінології.

Розподіл балів,

Поточне тестування та самостійна робота										Залік	Сума
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2					
T1.1	T1.2	T1.3	T1.4	T1.5	T1.6	T2.1	T2.2	T2.3	T2.4	40	100
5	5	5	5	5	5	7,5	7,5	7,5	7,5		

Критерії оцінювання:

Оцінка А (90 – 100 балів) або «відмінно» виставляється за відповідь, яка містить вичерпне за сумою поданих знань розкриття усіх запитань, розгорнуту аргументацію кожного з положень, побудована логічно й послідовно, розкриває питання від його нижчих до вищих рівнів, а також містить приклади з художніх текстів, які дозволяють судити про повноту уявлень студента з поставленого питання. Відповідь повинна бути викладена гарною, багатомовною, відзначатися точним вживанням термінів, містити посилання на засвоєну навчальну літературу.

Оцінка В (80 – 89 балів) або «добре» виставляється за відповідь, яка містить повне, але не вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення усіх запитань, що містяться в білеті, скорочену аргументацію головних положень, допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а розуміння теоретичних питань не підкріплює ілюстраціями з художніх текстів. У відповіді допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів.

Оцінка С (70 – 79 балів) або «добре» виставляється за відповідь, яка містить недостатньо вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення запитань,

що містяться в білеті, відсутня аргументація головних положень, допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а наведені приклади з текстів не відповідають теоретичним моментам даного курсу. У відповіді допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів. Крім того, таким балом може бути оцінений студент, який протягом семестру не виявляв відповідних знань з даного курсу, але на іспиті успішно відповів на поставлені теоретичні та практичні завдання.

Оцінка D (60 – 69 балів) або «задовільно» виставляється за відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення усіх запитань, поверхово аргументує положення відповіді, у викладі допускає композиційні диспропорції, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, не ілюструє теоретичні положення прикладами з художніх текстів. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання.

Оцінка E (50 – 59 балів) або «задовільно» виставляється за відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення усіх запитань або за незнання окремого питання із загальної кількості поставлених. У викладі студента допущені композиційні диспропорції, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу. Студент не може відтворити основні теоретичні положення, але наводить окремі приклади з художніх текстів. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання, немає розуміння окремих літературознавчих термінів.

Оцінка FX (35 – 49 балів) або «незадовільно» виставляється у разі, коли студентом на протязі навчального семестру набрано недостатню кількість балів за змістові модулі, він не може бути допущеним до складання іспиту. У випадку, якщо студент допущений, але його відповідь на іспиті містить неправильне висвітлення заданих питань, помилкову аргументацію, допускаються помилкові умовиводи, неправильне посилення на факти та їхнє витлумачення, мова близька до суржику, він також може бути оцінений незадовільно.

Оцінка F (1 – 34 бали) або «незадовільно» виставляється у разі, коли студентом протягом навчального семестру набрано недостатню кількість балів за змістові модулі, він не може бути допущеним до складання іспиту. У випадку, якщо студент допущений, але відповісти на поставлені запитання на іспиті він не може або відповідає неправильно, а також не може дати відповідь на жодне із поставлених додаткових запитань, така відповідь оцінюється незадовільно.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Пояснення за розширеною шкалою
90-100	Відмінно	A	відмінно
80-89	Добре	B	дуже добре
70-79		C	добре
60-69	Задовільно	D	задовільно
50-59		E	достатньо
35-49	Незадовільно	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34		F	незадовільно з обов'язковим самостійним повторним

			опрацюванням освітнього компонента до перескладання
--	--	--	--

Перелік питань для самоконтролю навчальних досягнень студентів

1. Які хронологічні межі XIX століття як історико-культурної епохи?
2. Які основні риси духовного життя XIX століття?
3. Як наука та технічний прогрес вплинули на культуру та літературу XIX століття?
4. Чим відрізняється літературний процес XIX століття від попередніх епох?
5. Які основні напрямки панували в європейській літературі XIX століття?
6. Які причини та передумови виникнення романтизму?
7. Як змінюється світосприйняття людини в епоху романтизму?
8. Що таке «новий тип особистості» у романтичній літературі?
9. Назвіть основні романтичні парадигми.
10. Яка періодизація німецького романтизму?
11. Яку роль відіграв Єнський гурток у розвитку німецького романтизму?
12. Чим відрізняється Гейдельберзька школа від Єнської?
13. Яке значення має творчість Г. фон Клейста для німецького романтизму?
14. У чому новаторство Г. фон Клейста як драматурга?
15. Як мотив конфлікту митця з навколишньою дійсністю відображений у творах Е. Т. А. Гофмана?
16. Як у «Золотому горнці» Е. Т. А. Гофмана представлений романтичний двосвіт?
17. Які риси жанру новели-казки простежуються у «Малюку Цахесі»?
18. Як Г. Гейне поєднує романтичні та реалістичні елементи у «Книзі пісень»?
19. Які основні мотиви домінують у ліриці Г. Гейне?
20. У чому полягає особливість поезики Г. Гейне?
21. Яку роль відіграли представники «озерної школи» в англійському романтизмі?
22. Які основні теми та мотиви простежуються у ліриці Байрона?
23. Що таке «байронічний герой»?
24. Як у поемі «Паломництво Чайльд Гарольда» поєднуються індивідуальне та суспільне?
25. Які риси історичного роману притаманні творчості В. Скотта?
26. Яким є співвідношення історичної правди та художнього вимислу в «Айвенго»?
27. Які засоби створення історичного колориту використав В. Скотт?
28. Чим відрізняється французький романтизм від англійського та німецького?
29. Які основні ідеї висували теоретики французького романтизму?
30. Як В. Гюго поєднує художню та історичну проблематику в «Соборі Паризької Богоматері»?
31. Які особливості американського романтизму?
32. Як новели В. Ірвінга відображають романтичні топоси?
33. Які характерні риси лірики Е. По?

34. Які жанрові особливості притаманні новелам Е. По?
35. Як у «Червоній літері» Н. Готорна розкриваються проблеми моралі?
36. Як у «Мобі Діку» Г. Мелвілла розкривається тема зла?
37. Чим «Кримські сонети» А. Міцкевича є унікальними для романтичної лірики?
38. Які особливості літературного реалізму XIX століття?
39. Як у Франції утвердився класичний реалізм?
40. Які основні риси реалістичного методу?
41. Яку роль відіграє психологізм у романі «Червоне і чорне»?
42. Як Бальзак розширив межі реалістичної прози у «Людській комедії»?
43. У чому філософський зміст роману «Шагренева шкіра»?
44. Як у повісті «Гобсек» розкривається проблема влади золота?
45. Які риси реалізму та романтизму поєднуються у новелах П. Меріме?
46. Як розкривається екзотична тематика у новелах П. Меріме?
53. Які основні етапи розвитку англійської реалістичної прози XIX століття?
54. Що таке «вікторіанство» і як воно вплинуло на англійський роман?
55. Чому творчість сестер Бронте відносять до «дамського реалізму»?
56. Як у «Джейн Ейр» розкриваються морально-етичні проблеми епохи?
57. Яку роль відіграє система образів у романі «Домбі і син»?
58. Які виховні ідеї простежуються в романах Ч. Дікенса?
59. Як жанр різдвяного оповідання розвивається у творчості Ч. Дікенса?
60. Які основні риси американської літератури другої третини XIX століття?
61. Що таке трансценденталізм?
62. Які основні риси трансценденталізму простежуються у творчості В. Вітмена?
63. Чим поезія Вітмена відрізняється від традиційної поезії?
64. Як В. Вітмен передає ідеї гуманізму у «Пісні про себе»?
65. Чим романтизм відрізняється від реалізму?
66. Які спільні риси має романтизм у Європі та США?
67. Як у літературі XIX століття відображена проблема особистості та суспільства?
68. Які жанри домінували у літературі XIX століття?
69. Як література XIX століття вплинула на подальший розвиток культури?
70. Чому XIX століття називають «золотим віком» європейського роману?

Перелік питань для підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. XIX століття як особливий історико-культурний період (хронологічні рамки епохи, структура, сутність духовного життя, відкриття й досягнення). Своєрідність літературного процесу.
2. Епоха романтизму (хронологічні рамки, динаміка розвитку, причини й умови виникнення, формування; новий тип особистості; специфіка нового світосприймання, основні романтичні парадигми).
3. Німецький романтизм – естетична революція. Світове значення німецького романтизму. Періодизація.
4. Естетичні позиції й художня практика європейської групи романтиків. Творчість Новалиса.

5. Гейдельберзька школа романтиків: захоплення фольклором, розуміння історії.
6. Творчий метод Г. фон Клейста. Новаторство Г. фон Клейста–драматурга.
7. Специфіка творчого методу Е. Т. А. Гофмана. Двосвіт. Гротеск.
8. Конфлікт митця з навколишньою дійсністю як наскрізний мотив у творах Е. Т. А. Гофмана. «Золотий горнець» – яскравий зразок романтичного двосвіту.
9. Жанр новели-казки у Е. Т. А. Гофмана. «Малюк Цахес»: двосвіт, гротеск, іронія, сатира.
10. Німецька романтична поезія. Г. Гейне – видатний поет і мислитель. «Книга пісень» (структура, ідейний зміст, характер романтизму, особливості поетики).
11. Англійська романтична поезія. Основні досягнення поетів «озерної школи».
12. «Поема про Старого Мореплавця» С. Колріджа: символіка, трактування образів, містичний аспект.
13. Лірика Байрона. Сутність понять «байронічний герой» й «байронізм».
14. Байрон «Паломництво Чайльд Гарольда»: відображення духовного життя особистості та суспільства, історії та культури Європи; романтичний герой.
15. Історичний роман В. Скотта. Роман В. Скотта «Айвенго» як історичний роман: історія і художній вимисел, головні образи-персонажі, засоби створення історичного колориту.
16. Специфіка та періодизація французького романтизму. Теоретики французького романтизму.
17. В. Гюго як теоретик романтизму. Маніфест французького романтизму – «Передмова до драми «Кромвель».
18. Роман В. Гюго «Собор Паризької Богоматері» у контексті шукань романтичної прози.
19. Своєрідність американського романтизму.
20. Новелістика В. Ірвінга. Романтичний топос новел письменника.
21. Лірика Е. По: мотиви лірики, засоби творення образу, музикальність, символічність.
22. Основні досягнення Е. По-новеліста.
23. Творчість Н. Готорна. Проблеми духовності і моралі у романі «Червона літера».
24. Філософський роман Г. Мелвілла «Мобі Дік». Проблема зла і її художнє вирішення.
25. Своєрідність розвитку романтизму в Польщі. «Кримські сонети» А. Міцкевича як романтичний ліричний цикл.
26. Класичний реалізм як метод і напрям.
27. Особливості французького реалізму.
28. Італійська тема у творчості Стендаля («Ваніна Ваніні»). Роман Стендаля «Червоне й чорне» (своєрідність жанру, ідейний зміст, особливості психологізму).
29. Місце О. де Бальзака в розвитку французької реалістичної прози. «Людська комедія» О. де Бальзака (структура, проблематика).

30. Роман О. де Бальзака «Шагрєнева шкіра» (жанр і його специфіка, герой часу, філософський зміст роману).
31. Повість О. де Бальзака «Гобсек»: тема влади і золота, характеристика головних образів, філософський зміст.
32. П. Меріме – основоположник реалістичної новели. «Екзотичні» новели П. Меріме, концепція людини та суспільства в них «Маттео Фальконе», «Кармен»).
33. Основні етапи розвитку англійської реалістичної прози XIX ст. Поняття «вікторіанства». Специфіка «вікторіанського» роману.
34. Сенс назви роману Ч. Дікенса «Домбі і син» і його реалізація в системі образів. Проблема виховання в романах Ч. Дікенса.
35. Жанр різдвяного оповідання у Ч. Дікенса. Збірка «Різдвяні оповідання» – розповідь про духовне переродження героїв.
36. «Дамський реалізм» в Англії. Творчість сестер Бронте. Вирішення духовно-моральних проблем епохи в романі Ш. Бронте «Джейн Ейр».
37. Риси естетики романтизму і реалізму в «Буремному перевалі» Е. Бронте, тема гріха і покарання у романі.
38. Загальна характеристика літератури США другої третини XIX ст.
39. Тема рабства і торгівлі людьми в романі Г. Бічер-Стоу «Хатина дядька Тома».
40. Філософська течія трансценденталізму: витоки, характерні риси, представники. Волт Вітмен – поет-трансценденталіст.

Відповідно до «Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» (протокол №16 від 25 листопада 2024 року)

(<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/poriadok-vyznannia-u-chnivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yurii-fedkovycha-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-taabo-informalnoi-osvity/>) у процесі вивчення дисципліни здобувачу освіти може бути зараховано до 25% балів, отриманих за результатами неформальної та/або інформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці курсу.

Рекомендована література

Базова (основна)

1. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури XIX – початку XX століття: навч. посібник. [для студ. вищ. навч. закл.] [2-ге вид.]. Київ.: Центр учбової літератури, 2007 400 с.
2. Данильчук О.М. Історія зарубіжної літератури XVII–XIX століть. Класицизм. Бароко. Просвітництво. Сентименталізм. Романтизм. Реалізм. Навчальний посібник. Миколаїв : НУК, 2020. 140 с
3. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник : [у 2 т.] / за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005.
4. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література XIX сторіччя. Доба романтизму: Підручник. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2001.
5. Ніколенко О.М. Зарубіжна література XIX століття : підручник для студентів закладів вищої освіти. Київ: Грамота, 2018. 226 с

Допоміжна

1. Кебало М.С. Проблеми теорії та історії натуралізму останньої третини XIX століття в порівняльно-літературному аспекті. Тернопіль : ТДПУ, 2002.
2. Мислителі німецького Романтизму / Упоряд. Л. Рудницький та О. Фешовець. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2003.
3. Михед Т.В., Якубіна Ю.В. Історія зарубіжної літератури XIX ст. : навч.-метод. посібник для студ. гуманіт. спец. (за вимогами кредитно-модульної системи). Ніжин, 2007.
4. Наливайко Д.С. Великий майстер художньої прози: літературний портрет Гюстава Флобера. Київ : Веселка, 2004.
5. Ніколенко О.М. Романтизм у поезії. Г. Гейне, Дж. Г. Байрон, А. Міцкевич, Г. Лонгфелло: посібник для вчителя. Харків: Ранок : Веста, 2003.
6. Нікоряк Н., Сажина А. Екранізації творів світової літератури XIX ст. : метод. реком. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 64 с.
7. Павличко С. Зарубіжна література. Дослідження та критичні статті. Київ, 2001.
8. Пригодій С.М., Горенко О.П. Американський романтизм. Полікритика : навч. посібник. Київ : Либідь, 2006. 440 с.
9. Пупурс І.В. Схід у дзеркалі романтизму (імагологічна парадигма романтичного орієнталізму: на матеріалі західно- й східноєвропейських літератур кінця XVIII – XIX ст.) : монографія. Суми : Університетська книга, 2017.
10. Романтизм у культурній генезі : матеріали міжнар. наук. конф. «Німецький романтизм і європейська культура XX століття» / ред. кол. Т. Біленко [та ін.]; Дрогобицький держ. педагогічний ін-т ім. І.Франка. Кафедра філософії. Дрогобич : Вимір, 1998.
11. Сажина А.В. «Рімейк» романтичного тексту в сучасній рекламі. *Питання літературознавства: Наук. збірник*. 2011. Вип. 84. С. 327-335.
12. Сажина Анна, Сажина Алла. Особливості художньої реалізації образу лікаря у романі О. де Бальзака «Батько Горіо». *«Платон мені друг, але істина дорожча»: теоретико-практичні та методологічні аспекти розвитку сучасних гуманітарних наук : зб. матеріалів Всеукраїнської молодіжної конференції (2-3 березня 2023 року, м. Чернівці)*. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. С. 113-115.
13. Шалагінов Б.Б. Класики і романтики : штудії з історії німецької літератури XVII-XVIII століть. Київ: Києво-Могилянська академія, 2013.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. <https://archer.chnu.edu.ua/>
3. <http://chtyvo.org.ua>
4. www.ae-lib.org.ua
5. <https://www.ukrlib.com.ua/world/>
6. www.academia.edu
7. <http://diasporiana.org.ua>
8. <http://poetyka.uazone.net/>
9. <http://www.ukrcenter.com>
10. <http://www.ilnan.gov.ua/index.php/uk/publikatsii>

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»

<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalno-universytetu.pdf>

✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannya-plahiatu_2024.pdf